

Upotreba Visual Basica u programiranju Wordovih makronaredbi

Word po vašoj mjeri, makronaredbe (5)

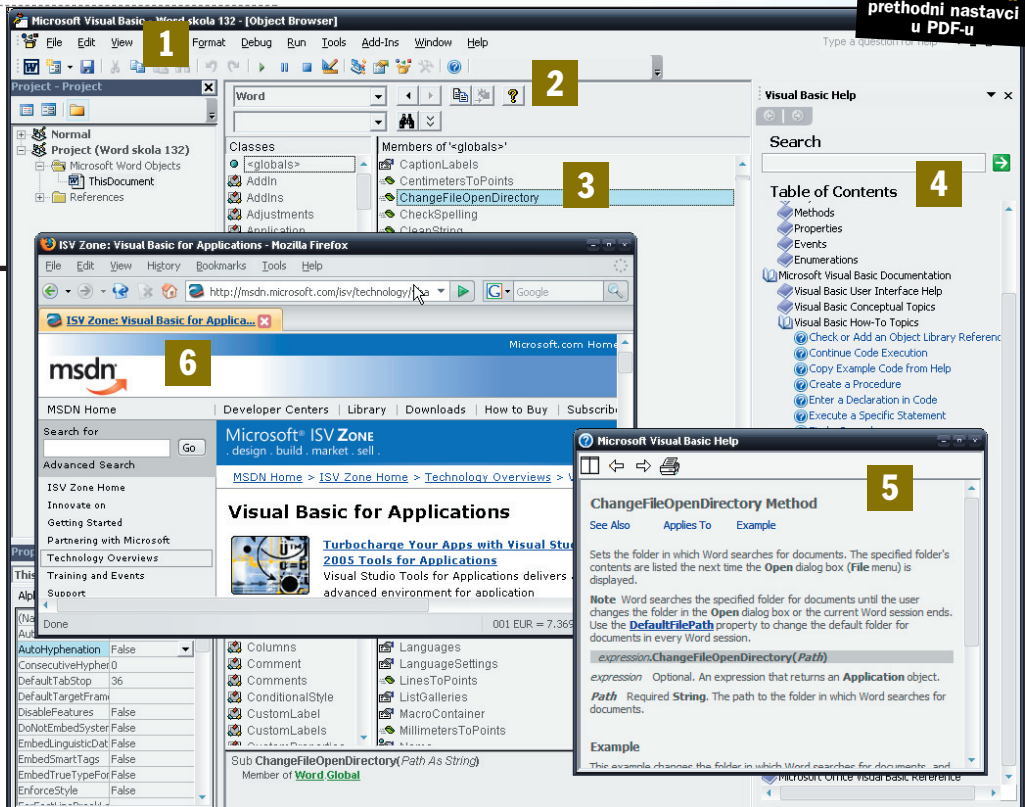

Napredno krojenje Worda po peti put - donosimo završni dio minitriologije škole makroprogramiranja

piše: Roberto Benčić

Dva su nastavka priče o makronaredbama za nama, a u ovomjesečnome ćemo zaključiti ovu minitriologiju još nekim detaljima kao i, što je možda još važnije, uputom kako (i kamo) dalje u ovome nepreglednome moru programiranja pomoću moćnog (čak i u ovoj "osakaćenoj" verziji) programskog jezika kao što je Visual Basic. Kada smo već kod zaključivanja, da napomenemo još nešto: ovo je zadnji nastavak škole koja prati već pomalo vremenšnu verziju Worda 2003 (četiri godine - za računalne pojmove cijela vječnost). Pa ipak, ova vremenšnost ne treba čuditi - pisanje teksta na računalu već je odavno dovedeno do savršenstva, tako da je svaku buduću verziju zapravo sve teže i teže opravdati, a da ne kažemo prodati... Kako bilo da bilo, od sljedećeg nastavka škole, u naslovnoj ulozi očekujte njegovo veličanstvo (ovdje uskaću fanfare!) - Word 2007.

No, vratimo se mi ovomjesečnome zadatku. U ovom ćemo nastavku Word škole opet iz teorije malo prijeći na praksu. Govorit ćemo o mogućnosti uključivanja makronaredbi pri pripremi i izradi dokumenata koji su predviđeni da ih ispunjava i rabi neka određena skupina korisnika. To mogu biti obični dokumenti ili obrasci (Forms), koji su po defaultu takvom korištenju i namijenjeni. Tako primjerice makronaredbu možete elegantno servirati korisniku pomoću gumba koji nije više smješten negdje na

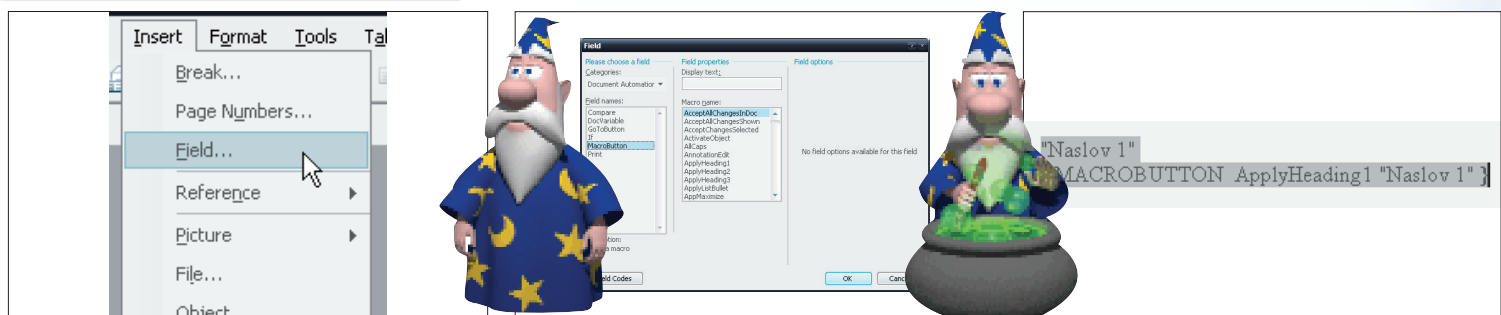
- 1 Visual Basic Editor:** Okolina za pisanje i debugiranje koda VBA programskog jezika.
- 2 Help:** Pozivanje VB-ovog sustava pomoći: klasično, pomoću izbornika Help i tipke F1 ili pomoću Object Browsera.
- 3 VBA Object Browser:** Modul za prikazivanje svih VBA objekata, podijeljenih u biblioteke.
- 4 VBA Help TOC:** Sadržaj sustava pomoći, koji olakšava pretraživanje, a po potrebi kontaktira i s microsoft.comom.
- 5 VBA Help članak:** Primjer opisa pojedinog elementa VBA jezika: specifikacija sintakse, primjeri, referencije...
- 6 msdn.microsoft.com:** Za one koje žele znati više - Microsoft Visual Basic for Applications internet stranice.

Wordovom sučelju, već u samome dokumentu (pritom naravno ne zaboraviti - makronaredbu treba smisliti u sām dokument, a ne u vlastiti Normal.dot!).

Ili, možete ići i korak dalje: makronaredbe možete pokretati i automatski, vezujući ih uz određene događaje u korisničkim obrascima. Krenimo redom...

Pokretanje makronaredbi iz dokumenta

Makronaredbe mogu biti vrlo koristan alat za izradu predloška za obrasce koje korisnici upotrebljavaju za svrhu automatiziranja izrade određenog tipa dokumenta. Makronaredbe napisane za takve obrasce mogu se onda učiniti dostupnima korisnicima pomoću gumba umetnutih u sām obrazac.

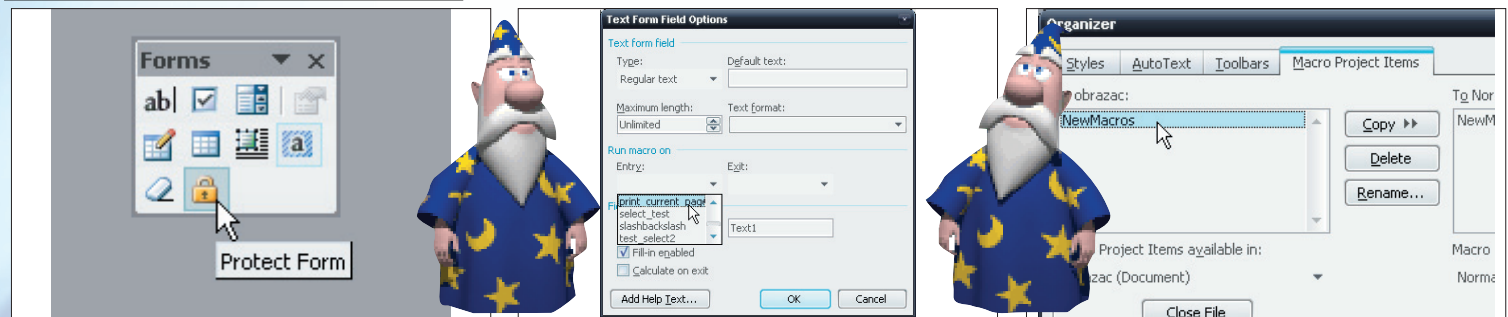

- 1:** Za tu je svrhu potrebno upotrijebiti posebnu vrstu Word polja (field), imenom MacroButton. Pomoću polja ovog tipa korisniku se može omogućiti da pokrene određenu unaprijed pripremljenu makronaredbu dvostrukim klikom na umetnuto polje. Za one koje vole kompliciranije, tu je i kombinacija jednostrukoga klika i pozivanja shortcuta Alt+Shift+F9 (iako iskreno sumnjamo da bi neko preferirao njezino korištenje).
- 2:** Primjerice, ukoliko imate tablicu u koju korisnik unosi neke vrijednosti koje je potrebno zbrojiti, možete mu pri dnu tablice ponuditi gumb kojim će on pokrenuti makronaredbu koja će to i učiniti. Evo kako: postavite kursor na željeno mjesto pa pozovite naredbu Insert - Field. U izborniku Categories dijaloškog okvira Field odaberite kategoriju Document Automation, a u popisu Field names polje MacroButton.
- 3:** Kliknite na gumb Options. U okviru Field Options na popisu Macro name odaberite makronaredbu koju želite pokrenuti. Kliknite na gumb Add to Field te na kraju upišite tekst koji će se pojaviti kao opis gumba. Ukoliko ste "šminkerski" tip, možete uključiti opciju IncludePicture i tako umjesto suhoparnog teksta dobiti pravi gumb sa sličicom. I to je to: vaša makronaredba dana je na elegantan način na korištenje korisnicima.

SAVJETI WORD

Automatiziranje obrazaca

Ukoliko makronaredbe spremate u predlošcima obrazaca, na raspolaganju vam stoji još jedna pogodnost: naime, takve se makronaredbe mogu automatski izvoditi kada točka unosa uđe ili iziđe iz pojedinog polja obrasca. Evo kako ćete određenu makronaredbu povezati uz određeno polje.

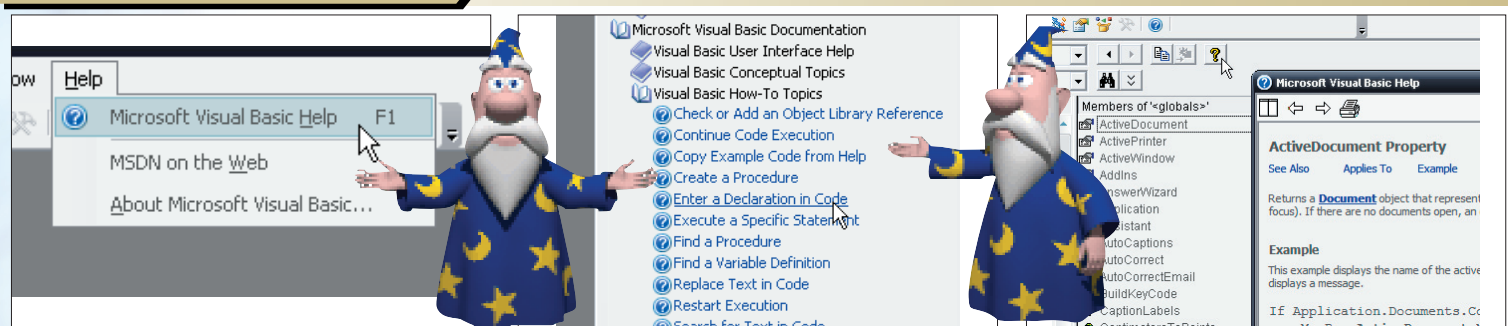
1: Primjerice, posjeduje li vaš obrazac polje "oženjen/udana", makronaredba za izlaz mogla bi aktivirati ostala s njim logički povezana polja, naprimjer polje "Ime suprugu": Otvorite predložak koji sadrži obrazac koji želite automatizirati. Ukoliko je obrazac zaštićen, uklonite zaštitu pritiskom na gumb Protect Form na toolbaru Forms. Izradite makronaredbu i spremite je u predložak obrasca.

2: Dvput kliknite na polje obrasca kojemu želite pridružiti makronaredbu. Za izvođenje makronaredbe, kada kursor uđe u polje (dakle prije nego što korisnik započne s ispunjavanjem polja), u okviru Form Field Options unesite ime makronaredbe u polje Run macro on Entry. Za izvođenje makronaredbe, kada točka unosa iziđe iz polja obrasca, u okviru Form Field Options unesite ime makronaredbe u polje Run macro on Exit.

3: Imajte na umu u prošlom nastavku škole dan savjet o mjestu spremanja makronaredbi, posebno u slučajevima kada izrađujete dokument namijenjen distribuciji: ako makronaredbe spremite u predlošku Normal i tada podijelite obrazac, ulazne i izlazne makronaredbe neće se izvesti zato jer neće biti na raspolaganju korisnicima. Makronaredbe koje rabite u obrascu morate uvijek spremati u predlošku obrasca.

Kako i kamo dalje

Primjeri izneseni u nastavcima Word škole o makronaredbama vrlo su jednostavni pa zato i široko primjenjivi. Složenije makronaredbe ovdje nismo opisivali jer je apsolutno nemoguće predvidjeti sve moguće primjene ovoga moćnog alata. Najbolji savjet koji vam možemo dati jest: eksperimentirajte, ali s oprezom.

1: Ukoliko dakle želite više, ne preostaje vam drugo nego baciti se na proučavanje programskog jezika Visual Basic ili bar Visual Basic for Applications. Osim iz hrpe kvalitetnih knjiga dostupnih na tržištu, iz raznih besplatnih i "besplatnih" materijala dostupnih na Webu, osnove VBA možete naučiti i na jednom puno bližem mjestu: proučavajući Visual Basic Help u Wordu.

2: Evo kako ćete do njega doći: Kliknite na Tools - Macro, pa na Visual Basic Editor: pojavit će se prozor Visual Basic Editor. Do istog možete doći i ako odaberete Tools - Macro - Macros pa odaberete neku makronaredbu i zatim kliknete na gumb Edit. Sada pozovite Help TaskPane (Help - Microsoft Visual Basic Help) ili pritisnete tipku F1 pa potražite informacije koje vas zanimaju.

3: Ukoliko želite pomoć oko neke konkretne metode, svojstva, funkcije ili objekta predviđenog za korištenje unutar Worda, pozovite naredbu View - Object Browser pa na popisu odaberite Word te željeni objekt i na kraju kliknite na gumb s upitnikom. Ukoliko do pomoći ne možete doći, najvjerojatnije Help datoteka za Visual Basic nije instalirana - naći ćete je na Officeovu instalacijskom CD-u.

Dodatni resursi

Naravno, sva se mudrost ne završava ovdje. Za one željne usvajanja novih znanja, ali i za one koji su skloni lijeno posezati za gotovim rješenjima, pretraga Interneta otkrit će mnoge siteove na kojima se može naučiti štošta o makronaredbama i jeziku Visual Basic For Application.

1: Microsoft Visual Basic for Applications Home Page (msdn.microsoft.com/vba) - alfa i omega programskog jezika VBA: noviteti, resursi, forumi i sl. i to od njegovih kreatora. Tu je i The Office Experts (www.theofficeexperts.com/vbasamples.htm) _ site s mnogim već gotovim rješenjima makronaredbi koje, uz minimalnu doradu i prilagodbu, možete uključiti u svoje projekte.

2: Wordtips.com (wordtips.vitalnews.com/) je site na kojemu možete naći odgovore na često postavljana pitanja o makronaredbama, kao i mnoge korisne savjete o tome kako ih snimati i rabiti. Tu je i Jojo Zawawi Word-VBA Code Samples (www.jojo-zawawi.com) _ iako smiješnog imena, sadržaj ove stranice je sve samo ne smiješan: hrpa abecedno organiziranih primjera koda za svaku priliku i namjenu. Vrijedno posjete.

3: Također, neki od mnogobrojnih nezavisnih foruma poput XtremeVBtalk (www.xtremevbtalk.com), TekTips (www.tek-tips.com) i sl. izvršna su mjesta na kojima možete postaviti razna pitanja koja vas muče i gdje će se uvijek naći pokoja dobra duša s korisnim odgovorom. Što je najbolje, na ovakvim mjestima možete naći i odgovore na pitanja prije no što vam ona uopće padnu na pamet, a netko ih je drugi već postavio.